

Czy kobiety i mężczyźni różnią się reakcją na interdyscyplinarne leczenie bólu przewlekłego?

Do men and women differ in their response to interdisciplinary chronic pain management?

Pain 2005; 114: 37–46

Edmund Keogh, Lance M. McCracken, Christopher Eccleston

Pain Management Unit, Royal National Hospital for Rheumatic Disease and University of Bath, Bath, UK

Abstrakt: Women report more pain than men. It also seems that gender may moderate responses to pharmacological agents used to combat pain, suggesting that men and women differ in treatment efficacy. Recent research suggests that gender differences may also exist in response to interdisciplinary pain management interventions. We, therefore, report data from a treatment-outcome program at a UK Pain Management Unit. The sample consisted of 98 chronic pain patients (33 males; 65 females) who completed a series of measures relating to pain and distress at three different time points: immediately prior, on completion, and 3 months following an interdisciplinary pain management intervention. The pain management intervention consisted of a 3- or 4-week residential program that aimed to enhance daily functioning, and which involved physiotherapists, occupational therapists, a nurse, physicians, and clinical psychologists. Analyses revealed that the pain management intervention produced improvements in a range of domains of outcome for both men and women, and that such effects were sustained at 3 months following treatment. However, although both men and women exhibited significant post-treatment reduction in measures of current pain intensity and with one measure of pain-related distress, at 3 months following treatment men showed similar reductions as at post-treatment, whereas for women there were no significant differences from pre-treatment scores. This suggests that gender may play a role in reports of pain and distress following interdisciplinary chronic pain management. However, the current results are different from those previously reported. We discuss potential reasons for such differences.

Key words: Pain; Gender differences; Treatment; Management

Streszczenie: Kobiety zgłaszają większe dolegliwości bólowe niż mężczyźni. Wydaje się również, że płeć może wpływać na reakcję na leki stosowane w zwalczaniu bólu, co wskazuje, że skuteczność takiego leczenia może być różna u mężczyzn i u kobiet. Ostatnie badania wskazują, że różnice związane z płcią mogą występować również w zakresie reakcji na interdyscyplinarne interwencje w bólu przewlekłym. W związku z tym przedstawiamy dane pochodzące z programu leczenia i oceny jego wyników, prowadzonego w UK *Pain Management Unit*. W badaniu wzięło udział 98 pacjentów z bólem przewlekłym (33 mężczyzn i 65 kobiet), u których dokonano serii pomiarów związanych z bólem i poczuciem obciążenia w trzech punktach czasowych: bezpośrednio przed rozpoczęciem leczenia, na zakończenie leczenia oraz po 3 miesiącach od zakończenia interdyscyplinarnej interwencji w bólu przewlekłym. Postępowanie w bólu przewlekłym polegało na trzy- lub czterotygodniowym programie prowadzonym w miejscu zamieszkania. Jego celem było poprawienie codziennego funkcjonowania, a w leczeniu zaangażowani byli fizjoterapeuci, terapeuci zajęciowi, pielęgniarka, lekarze i psycholodzy kliniczni. W przeprowadzonych analizach stwierdzono, że interwencja dotycząca bólu przewlekłego spowodowała poprawę w wielu domenach wyników

leczenia zarówno u mężczyzn jak i u kobiet, i że efekty te utrzymywały się po 3 miesiącach po zakończeniu leczenia. Chociaż zarówno mężczyźni jak i kobiety wykazywali znamienne zmniejszenie w zakresie oceny nasilenia bieżącego bólu i w jednej ocenie poczucia obciążenia związanego z bólem, to po 3 miesiącach od zakończenia leczenia mężczyźni wykazywali podobne wyniki jak bezpośrednio po zakończeniu leczenia, podczas gdy u kobiet nie stwierdzano różnic między stanem po 3 miesiącach od zakończenia leczenia a stanem przed leczeniem. Wskazuje to, że płeć odgrywa rolę w zgłaszaniu bólu i poczucia obciążenia po interdyscyplinarnym leczeniu bólu przewlekłego. Bieżące wyniki różnią się jednak od podawanych uprzednio. Omawiamy potencjalne przyczyny takich różnic.

Słowa kluczowe: Ból; Różnice związane z płcią; Leczenie; Postępowanie